

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

П'ЯТА СЕСІЯ

ПОЗАЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

Стенограма пленарного засідання

18 травня 2021 року

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТА СЕСІЯ

ПОЗАЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

*Стенограма пленарного засідання
18 травня 2021 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Позачергове засідання
(Вівторок, 18 травня 2021 року)

Заяви депутатських фракцій і груп:	
«Голос»	...4
«Батьківщина»	...5
Прийняття рішення про звільнення Криклія В.А. з посади міністра інфраструктури України	...5
Прийняття рішення про звільнення Петрашка І.Р. з посади міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України	...16
Прийняття рішення про звільнення Степанова М.В. з посади міністра охорони здоров'я України	...28

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ПОЗАЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

*Зал засідань Верховної Ради України
18 травня 2021 року, 16 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий вечір, шановні колеги, шановні представники засобів масової інформації! Будь ласка, підготуйтеся до реєстрації.

У зв'язку з вимогою 155 народних депутатів України та відповідно до частини 8 статті 19 Регламенту Верховної Ради України ми сьогодні проводимо позачергове пленарне засідання Верховної Ради України для розгляду кадрових питань. Питання порядку денного вам роздано.

Прошу народних депутатів підготуватися до реєстрації. Нагадую, реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки першої зліва, обов'язково враховуйте те, що необхідно застосовувати сенсорну кнопку.

Готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У залі зареєструвалися 230 народних депутатів України. Позачергове засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Шановні колеги, надійшла заява від фракцій з проханням оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ.

До слова запрошується Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Більше року Максим Степанов очолює Міністерство охорони здоров'я. Згадаймо, яким був цей рік. Пам'ятаєте скандал з тим, як закупували засоби захисту для лікарів за цінами, які були в рази вищими за ринкові? Пам'ятаєте, як усі шукали тести і не могли тестуватися? Більше того, навіть сьогодні 51 відсоток тестів на COVID-19 українці роблять у приватних лабораторіях за свої кошти. Пам'ятаєте, як волонтери шукали апарати штучної вентиляції легень, і до сьогодні більшість концентраторів, які отримують українські пацієнти, забезпечує не держава, а фонд «СВОІ», за що ми йому дуже вдячні. Але разом з тим виникає питання: що робила держава? Пам'ятаєте обіцянки влади виплатити лікарям страхові виплати? Лікарі та їх родини точно добре пам'ятають і можуть дуже багато розповісти про те, скільки кіл пекла їм довелося проходити для того, щоб отримати ці виплати.

За цей рік від COVID-19 померли 48,5 тисячі наших співгромадян. Їх було б більше, якби не героїзм наших лікарів, але їх було б менше, якби було

адекватне управління процесами з боку міністра Степанова, але це, зрештою, уже в минулому.

Фракцію «Голос» зараз найбільше цікавить майбутнє, куди ми будемо рухатися і що має робити новий міністр охорони здоров'я. Найперше, безперечно, терміново треба нарощувати темпи вакцинації. Ви лише подумайте, на сьогодні 2,3 відсотка українців отримали вакцину, при цьому в нас катастрофічно падають темпи вакцинації. У кінці квітня щотижня вакцинувалися майже 33 тисячі наших співгромадян, а минулого тижня – 13,5 тисячі. На жаль, нам треба готуватися до ще одного спалаху епідемії. З тими темпами вакцинації, які є, це є неunikненим. Я розумію, що всі зараз говорять про вакцину, але хочу сказати, що нам так само потрібно думати про те, як продовжувати тестування і як забезпечити українські лікарні киснем.

Партія «Голос» підготувала законопроект про виділення грошей на те, щоб поставити кисневі станції в українських лікарнях. Ми пропонуємо виділити 800 мільйонів, які цільово підуть у лікарні саме на це, адже влада за рік не спромоглася їх поставити. Цей законопроект підписали 40 депутатів з різних фракцій. Я дуже прошу незалежно від вашого ставлення до міністра Степанова подумати про українських громадян, про пацієнтів і допомогти встановити в лікарнях кисневі станції. Давайте зробимо це разом для наших громадян, щоб нарешті їм допомогти. Але звичайно, для цього насамперед треба зробити одне – відставити міністра Степанова, який вочевидь провалив усе, що можна було провалити за минулий рік.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується Юлія Володимирівна Тимошенко у зв'язку з тим, що надійшла ще одна заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Я думаю, що в цьому залі немає людей, які не читали б останньої соціології, за даними якої приблизно 70 відсотків людей вважають, що країна рухається в принципово невірному напрямі і лише 15-16 відсотків ще вважають, що може щось там зміниться і, може, з'явиться якась надія. Тобто тотальна більшість українців бачать, що країну ведуть у неправильному напрямі, віддаючи практично все, що країна має, руйнуючи життя людей, розбазарюючи всі національні багатства і роблячи корупцію такою масштабною.

Насправді люди це відчують зі свого життя, але треба щось їм говорити і якось пояснювати. Ми з вами знаємо, що на сьогодні абсолютна влада діючого Президента Володимира Зеленського. У нього є все: його уряд, його більшість у парламенті, його силові структури – його країна. І те, що робиться на всіх

рівнях, це безпосередньо його рішення. Замість того щоб побудувати сильну національну державу з заможним народом, з правильно використаними ресурсами, з сильною економікою – європейську красиву країну, будується новітня колонія, де продається все, але продати можна лише один раз, де забирають у людей останнє – соціальний захист і пільги, де тарифи не дають людям жити. Усі в парламенті розуміють, що це політика Президента, але шоу, яке видається по телебаченню, свідчить про інше. Президент намагається перекласти відповідальність на своїх бояр, і тому – чехарда в уряді, заміна міністрів, і ось уже багато днів у засобах масової інформації говорять не про те, що українську націю позбавляють землі, життя, ресурсів – усього, а про те, як мінятимуть міністрів.

Не міністрів треба міняти, не переставляти людей і не міняти прізвища. Президенту України потрібно міняти стратегію, курс управління країною, повністю концентрувати ресурси і будувати щасливу європейську державу. А те, що сьогодні відбувається, – це шоу захисту доброго царя і знищення поганих бояр.

Ми в цьому шоу брати участі не будемо, тому що все це абсурд, і не міністри винні у повному розвалі управління країною, а персонально Президент за це відповідає. Я вважаю, що якщо є хоча б крапля сміливості, Президент мусить визнати це і взяти на себе провину.

Ми зараз ідемо із залу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до розгляду питань.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить звільнення з посади членів Кабінету Міністрів України. 14 травня 2021 року до Верховної Ради України надійшла заява члена Кабінету Міністрів України Криклія Владислава Артуровича з проханням звільнити його з посади міністра інфраструктури України за власним бажанням. Відповідні матеріали вам надано.

Пропонується така процедура розгляду цього питання: доповідь профільного комітету – до 2 хвилин, доповідь міністра інфраструктури України – до 10 хвилин, відповіді на запитання народних депутатів – до 9 хвилин, виступи від депутатських фракцій і груп – по 3 хвилини. Як завжди, після цього переходимо до голосування.

Немає заперечень? Дякую.

До слова запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури Юрій Григорович Кісель. Будь ласка.

КІСЕЛЬ Ю.Г., голова Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Дмитре Олександровичу, шановні народні депутати! Комітет з питань транспорту та інфраструктури на засіданні 18 травня 2021 року розглянув заяву міністра інфраструктури України

Криклія Владислава Артуровича. За результатами розгляду, керуючись положеннями пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України та частини першої статті 18 Закону «Про Кабінет Міністрів України», народні депутати України члени комітету прийняли рішення рекомендувати Верховній Раді України звільнити Криклія Владислава Артуровича з займаної посади міністра інфраструктури України.

Користуючись нагодою, хочу висловити на словах вдячність вам, пане міністре, за вашу співпрацю з комітетом та спільні зусилля в напрацюванні та прийнятті важливих для держави та транспортної галузі рішень, незважаючи на інколи різні погляди та шляхи вирішення цих питань. Зокрема, було прийнято закони щодо внутрішнього водного транспорту, щодо аудиту автомобільних доріг, щодо запровадження автоматичного габаритно-вагового контролю (WiM) та інші.

Разом з тим ми маємо ще багато викликів та цілей у прагненні досягнути високого рівня якості та безпеки транспортного обслуговування, покращення інфраструктури, впровадження сучасних цифрових технологій, забезпечення наближення національного законодавства до актів законодавства ЄС у сфері транспорту. Галузь потребує рішучих, ефективних рішень і дій.

Прошу підтримати рішення міністра та комітету.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується міністр інфраструктури України Владислав Артурович Криклій. Регламент – до 10 хвилин.

КРИКЛІЙ В.А., *міністр інфраструктури України.* Добрий день, пане Голово, шановні народні депутати! Насамперед почну з того, що я теж був народним депутатом, тому добре розумію, як вам працювати з нами.

Хочу сказати, що за 20 місяців роботи міністром інфраструктури, більшість з яких випала на пандемію, кризу, довелося робити непритаманні для жодного міністра інфраструктури кроки, тому що ми були постійно на роздоріжжі: з одного боку, зменшувати мобільність транспорту, щоб завадити розповсюдженню пандемії, з іншого боку, у тому числі займатися масовою евакуацією наших громадян.

Загалом пріоритетами Міністерства інфраструктури і моєї команди були незмінний курс на європейську інтеграцію, залучення інвестицій, розбудова інфраструктури й однакові, чесні правила для всіх. Але, як з айсбергом, верхівку видно лише вище моря. Всі інфраструктурні проекти потребували і потребують суттєвого фінансування для їх реалізації, але не всі могли отримати необхідне. Так, «Укрзалізниця», для прикладу, сплачувала і продовжує сплачувати величезні податки до бюджетів різних рівнів, а Адміністрація морських портів відраховувала 90 відсотків прибутку у вигляді дивідендів до бюджету, що зупиняло можливості інвестиційного розвитку, інвестиційних проектів. Лише в цьому році

спільними зусиллями всього уряду нам вдалося змінити дивідендну політику, зменшивши її до 50 відсотків, давши перспективу для розвитку нових інфраструктурних проектів.

Чи можливий розвиток інфраструктури без грошей? Ні. Так само неможливий і розвиток «Укрзалізниці» без профільних законопроектів. На превеликий жаль, попри всю величезну роботу за два роки не спромоглися у підкомітеті з питань залізничного транспорту та інфраструктури розглянути й рекомендувати профільний законопроект.

Але команда міністерства працювала разом з підприємствами в нашій сфері і зроблено чимало. Коли я став міністром інфраструктури, рівень виконання Угоди про асоціацію становив 18 відсотків, це за три роки мого попередника, зараз – 42 відсотки. Тобто ми суттєво збільшили темпи виконання Угоди про асоціацію з ЄС. За останній рік було укладено шість великих інвестиційних угод з Європейським банком реконструкції та розвитку та Європейським інвестиційним банком на загальну суму понад 1 мільярд 100 мільйонів євро. Продовжується модернізація (не дорогами єдиними) і будівництво аеропортів. Серед них аеропорти «Одеса», «Вінниця», «Рівне», «Херсон», «Дніпро» і «Закарпаття». Розпочалося проектування нового аеропорту на Закарпатті, а вже в червні нова злітно-посадкова смуга в міжнародному аеропорту «Одеса» зможе приймати рейси і буде відновлено повноцінну роботу міжнародного аеропорту «Ужгород» завдяки плідній роботі зі словацьким урядом.

Нам вдалося на 56 сходинок підняти і покращити своє місце в рейтингу дотримання стандартів авіаційної безпеки ICAO. Авіатори розуміють, про що йдеться. На останньому засіданні уряду вдалося приєднатися до системи маршрутних зборів «Євроконтроль», прийнято відповідне рішення. Це ще один крок до європейської інтеграції в частині нашого аеронавігаційного обслуговування і справляння зборів.

Проведено велику роботу з нашими колегами єврокомісарами, з Європейським Союзом, з Радою Європи, і вже направлено всі документи до Ради Європи для прийняття Угоди про відкрите небо. Фактично на кінець червня-липня вже планується підписання Угоди про відкрите небо, а це – безвіз для авіації.

В «Укрзалізниці», яка на півроку через пандемію була змушена зупинитися в частині пасажирських перевезень, не було масових звільнень значної кількості працівників, і велика родина в кількості 250 тисяч осіб залишилася працювати. Однак вперше з часів незалежності України ми домоглися того, що надається державна підтримка у розмірі 4,2 мільярда гривень на оновлення рухомого складу для залізничних перевезень та електрифікацію й інфраструктуру.

Укладено також угоду з французьким урядом на закупівлю 130 електровозів з понад 30 відсотками локалізації в Україні. Розпочато допуск приватної тяги на загальні колії, а це – демонополізація послуг, які надає «Укрзалізниця».

Щодо інвестиційного блоку. Крім уже всім добре відомих двох концесійних угод щодо морських портів «Ольвія» та «Херсон», які залучають 3,7 мільярда гривень інвестицій в економіку цих регіонів і в економіку нашої

країни, ми продовжуємо масштабувати успіх підготовки концесій ще в чотирьох портах, це «Чорноморськ» – контейнерний термінал та паромна переправа, Одеський пасажирський термінал, а також «Ізмаїл» та «Бердянськ». Ще шість перших концесійних проектів щодо доріг підготовлено спільно з Міжнародною фінансовою корпорацією, і в цьому році дається старт цим амбітним проектам, бо будувати разом легше.

Нашим з вами спільним досягненням стало історичне прийняття Закону «Про внутрішній водний транспорт», і результат не змусив себе довго чекати. Лише за цей рік на 63 відсотки зросла кількість річкових перевезень. Нам вдалося завдяки підтримці, у тісній співпраці з нашими європейськими колегами досягти того, що Рада Європи голосуватиме за приєднання до європейської мережі TEN-T наших річок Південний Буг і Дніпро.

Не забували ми й про безпеку дорожнього руху, за яку теж відповідаємо. Було запущено систему автоматичної фото-, відеофіксації, за що дякую всім причетним. Була підготовлена і лише чекає на зелену кнопку не в частині голосування, а в частині прийняття законопроекту система зважування в русі, а це 50 комплексів, які дозволять без інспекторів, без людського фактора захищати наші дороги, але для цього необхідно прийняти два важливі законопроекти [№ 3742](#) і [№ 3743](#), і це вже ваше завдання.

У сфері поштових послуг пандемія стала і викликом, і можливостями. Ми почали доставляти через наших поштарів і через мобільні сільські відділення ліки, і це було важливо. Завдяки спільному проекту з Європейським банком реконструкції та розвитку та Європейським інвестиційним банком ми отримуємо фінансування на закупівлю 1 тисячі 850 мобільних відділень, а також будівництво п'яти сортувальних логістичних хабів, які дозволять обслуговувати електронну комерцію та забезпечувати якість і швидкість для наших громадян. Не менш важливим, бо багато хто з вас був дотичний до цього проекту, є те, що розпочали відбір консультанта на придбання банку. Фактично «Укрпошта» у симбіозі зможе стати в такий спосіб поштобанком.

Окремо зауважу, шановні колеги, що з першого дня своїми діями і рішеннями ми постійно передавали вітання шановним олігархам. Завдяки змінам до Повітряного кодексу, які ви проголосували, тепер усі без винятку авіакомпанії змушені платити, і вони платять, а не як раніше – накопичували за рахунок держави мільярдні борги. Питання справедливих тарифів у транспорті і вирівнювання цих тарифів, а також створення незалежного регулятора вже залишимо для наших наступників. Ці питання ініціювалися і, сподіваюся, будуть реалізовані.

Шановні колеги, дякую всім, хто змінював країну разом з нами, разом зі мною. Особливо хочу подякувати всім і кожному окремому депутату, який працював над покращенням країни, над покращенням нашого інвестиційного клімату, а не піклувався лише про власні питання. На жаль, були й такі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз запитання народних депутатів України. Будь ласка, запишіться.
Герасимов Артур Володимирович.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Володимир Ар'єву.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ар'єв.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане міністре, я дуже уважно слухав вашу промову. Це був звіт, наповнений оптимізмом і такими гарними важливими здобутками, лише жодним чином незрозуміло, чому ви ідете у відставку, якщо так добре працюєте.

У мене інше запитання. А може, вас хочуть замінити на того, хто краще контролюватиме «велике крадівництво», щоб уже так – через міністерство і надійно?

Дякую.

КРИКЛІЙ В.А. Мені здається, у частині запитання є емоції, а частина запитання, власне, до мене. Я хочу сказати, що з найпершого дня ми прийшли в командній роботі і йдемо в командній роботі, і мені здається, це нормальна співпраця із взаємоповагою.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клименко Юлія Леонідівна.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановний пане міністре! Я хочу сказати, що ви, мабуть, один із небагатьох міністрів, які зробили звіт, і це, думаю, гарний початок для того, щоб кожний міністр, який іде з посади, і кожний діючий міністр приходили сюди з конкретними результатами і з конкретним планом. Я вітаю, що це в нас усе-таки починає відбуватися.

Моє запитання таке. Сподіваюся, ви передасте вашому наступнику всі ваші надбання, а також усі документи. Що ви порадили б, які п'ять кроків необхідно зробити для того, щоб «Укрзалізниця», яка має ВВП у розмірі 5 відсотків, все-таки реформувалася і почала працювати? Тому що в тому стані, в якому є, це параліч, і це в решті решт призведе до економічного колапсу.

Дякую.

КРИКЛІЙ В.А. Дякую. Скажу навіть більше, що передаю і *Transition Book*. Я вважаю, що це була хороша започаткована свого часу практика, коли наступникам передають підготовлений звіт про те, що зроблено, у якому стані і де, власне, треба дотиснути, щоб було зроблено для країни загалом ще більше.

Перше. Що стосується «Укрзалізниці», то тут насправді дуже часто плутали, але це ж результат у тому числі й корпоративної реформи, що є керівництво «Укрзалізниці», яке відповідає за операційні результати.

Друге. Що стосується саме міністерства, то, зрозуміло, це питання справедливих тарифів, оскільки не можна, з одного боку, бачити, як зростає вартість ресурсів на міжнародних ринках, а водночас залишаються такі самі тарифи на перевезення. Тобто фактично держава у такий спосіб підтримує, дотує найбільших перевізників, а ми розуміємо, про кого і про що говоримо. Це вкрай важливо.

Більше того, необхідно завершити процес, оскільки ми в пілотному проєкті запустили приватну тягу. Цей процес має бути масштабований, і залізничні перевезення не мають дорівнювати «Укрзалізниці». В «Укрзалізниці» – своя відповідальність, де, звісно, держава має залишати за собою стратегічні функції як за монополістом, але мають з'являтися інші гравці на ринку. Там, де була демонополізація, там, де з'являлася конкуренція, завжди покращувався клімат.

Третє. У жодний спосіб не можна допустити дефолту цієї однієї з найбільш стратегічних компаній, і тут необхідно постійно залучати наших міжнародних партнерів для того, щоб отримувати нормальне, прозоре фінансування за низький відсоток і реструктуризувати ті накопичені борги, які тягнули компанію вниз.

Ну, і зрозуміло, напевно, і четверте, і п'яте, що всі хочуть оновлення рухомого складу, покращення залізничних перевезень, покращення інфраструктурних проєктів, а для цього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Устенко Олексій Олегович.

УСТЕНКО О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Пане міністре, дійсно, було зроблено багато чого. Це і програма «Велике будівництво», і наведення порядку в наших портах, і багато інфраструктурних проєктів. Ми це

цінимо і раді, що ви були з нами в команді. Ви завжди реагували на будь-яке звернення, на будь-яке прохання, і дуже важливо, коли є комунікація між Верховною Радою і міністром. Я ще раз хочу підтримати колег і сказати, що дуже добре, що ви прийшли і прозвітували, це повага до Верховної Ради і до народу України.

У мене таке запитання. Я знаю, що розпочато роботу щодо внутрішнього водного шляху Е40. Скажіть, будь ласка, на якій вона стадії зараз і що порадите своєму наступнику, як зробити так, щоб уже, наприклад, у 2023 році цей шлях зміг якщо не запрацювати, то щоб уже почалося активне його будівництво?

Дуже дякую.

КРИКЛІЙ В.А. Дякую за запитання і за оцінку, для мене це, дійсно, важливо й цінно.

Хочу ще раз зауважити, що Європейський Союз готовий підключати нашу мережу річкових перевезень, а саме Дніпро та Південний Буг, до європейських річкових шляхів, до мережі TEN-T у тому числі. У цьому році в нас уже спостерігається зростання на понад 60 відсотків річкових перевезень. Непопулярно про це говорити з політичної точки зору, але днопоглиблювальні роботи, які ми провели на Прип'яті, дали змогу в тому числі імпортувати частину нафтопродуктів, які їдуть з Білорусії і вже доставляються річковими перевезеннями, розвантажуючи нашу дорожню мережу і не завдаючи їй шкоди.

Але для повноцінної реалізації проекту Е40, який зможе об'єднати Чорне і Балтійське моря, необхідна ще й підтримка, звісно, наших європейських колег у частині найперше території Польщі, оскільки вартість цього проекту майже 12 мільярдів євро, і вони над цим працюють, тому тут треба нагадувати. Але прийняття закону про внутрішні водні шляхи весь Євросоюз і всі наші європейські колеги оцінили дуже високо, і саме тому ми зараз зможемо отримати доступ до структурних фондів ЄС, до фінансування інвестиційних проектів, але не менш важливо, щоб ви внесли зміни до кодексу, які дадуть змогу системно фінансувати оновлення і модернізацію шлюзів по всій річці Дніпро.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія Романівна.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово колезі Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане міністре, я переконана, що ви знаєте українську Конституцію, що ми маємо бути парламентсько-президентською, а не офісно-президентською республікою. Щойно на засіданні комітету ви зізналися, що написали заяву, бо про це попросив Президент. Це велике порушення закону. Ви готові давати свідчення в прокуратурі, що під тиском зараз ідете з вашої посади? Це перше запитання.

Друге запитання. Як так трапилося, що за вашого керівництва вартість ремонту кілометра дороги зросла вдвоє?

Третє запитання. Нещодавно голова бюджетного комітету був застуканий у ресторані разом з бізнесменом, який отримує 90 відсотків тендерів на «великому крадівництві»? А скільки разів ви бували з цим бізнесменом у ресторанах? Як так трапилося, що у вас одна фірма отримує ось ці всі підряди і наряди?

Дякую.

КРИКЛІЙ В.А. Дякую. Я ще раз повторюю, і це важлива теза, що всі дії приймаються командно. Зрозуміло, що в нас парламентсько-президентська республіка і навіть якщо всі ці речі комунікуються, дискутуються, то рішення приймається самостійно в законний спосіб.

Щодо проектів «Великого будівництва» і вартості ділянок. Треба конкретизувати, про яку саме дорогу, про який саме тендер іде мова.

Щодо обідів у ресторанах я не зовсім зрозумів, про що мова. Я з підрядними і генпідрядними організаціями «Великого будівництва» точно ніколи не мав ані обідів, ані зустрічей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Владиславе Артуровичу. Будь ласка, сідайте.

Шановні колеги, запишіться, будь ласка, на виступи від депутатських фракцій та груп.

Клименко Юлія Леонідівна.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, я хочу сказати, що це, дійсно, гарний прецедент, що міністр прийшов і незважаючи на те, чи за власним, чи не за власним бажанням він іде, зробив звіт. Хочеться чути такі звіти кожного міністра регулярно, а не раз на два роки, тому що це важливі міністерства, важливі проекти і це велика частина економіки, про яку ми хотіли б чути, у тому числі від майбутнього міністра інфраструктури.

Що я хочу сказати? До тих проблем, про які ми вже послушали, – і про «Укрзалізницю», і про багато всього, я хочу додати, що цей сектор просто весь у проблемах, починаючи від моряків, які не можуть отримати своїх дипломів і які підтверджують свою кваліфікацію, на жаль, лише за хабарі. Від 2 до 10 тисяч доларів коштує підтвердження документів, елементарне отримання

дипломів, яке повинно бути фактично адміністративною послугою і за мінімальною вартістю. Ми постійно втрачаємо як країна 150 тисяч моряків, тому що ці люди, дивлячись на бюрократію і на хабарі, приймають рішення, чи залишатися в Україні, чи забрати свої речі і виїхати за кордон, і вони виїжджатимуть. Тому закликаю майбутнього міністра, будь ласка, займіться цим питанням номер один. Я знаю, що був наказ, на жаль, він оскаржений в ОАСК, у цьому «прекрасному» суді, і тепер моряки знову вимушені платити хабарі, щоб отримати свої дипломи і підтвердження кваліфікації.

Хочу сказати, що в нас є величезна проблема в авіагалузі, тому що ця галузь найбільше постраждала від коронавірусу. Чому квитки всередині країни коштують дорожче, ніж долетіти до Брюсселя, а інколи й до Нью-Йорка? Чому вони коштують такі великі гроші? Давайте розберемося і все-таки будемо робити так, щоб наші не лише туристи, а й громадяни могли мандрувати, не розбиваючи своїх машин на наших дорогах, щоб вони могли безпечно мандрувати.

У нас є багато проблем з дорогами, які побудовані раніше і побудовані зараз. Чому? Тому що фактично немає контролю за вагою вантажівок, які рухаються, вони розбивали дороги і продовжують розбивати. Немає чіткого регулювання, а також немає чітких штрафів і визнання вини тих, які рухаються з перевантаженими автомобілями, у результаті ми маємо країну, де стається найбільша кількість аварій і смертей на дорогах, – більше 3 тисяч на рік і більше 30 тисяч поранених на дорогах, це майже війна.

Тому, колеги, я закликаю, щоб наступний міністр приходив до нас частіше, звітував щодо кожного проблемного питання, а ми йому допомагали, незважаючи на те, чи ми партія влади, чи опозиція, тому що це наше життя і це наша інфраструктура.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дануца Олександр Анатолійович.

ДАНУЦА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 99, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую за надане слово. Я хотів би, власне, приєднатися до колег і так само подякувати міністру і за пророблену доволі титанічну роботу, і за те, що він усе-таки прийшов у парламент і мав сміливість, і честь говорити про свою роботу. Йому немає чого соромитися своєї роботи.

А щодо обідів, вечер чи телефонних розмов, про які тут порушувала питання наша колега, я сказав би крилатий вислів: «Жму руку, обнимаю».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці, «Європейська солідарність» – єдина фракція в цьому залі, яка не має жодного стосунку до урядів Зеленського. Ми не голосували за жодного міністра, ми не несемо відповідальності за ці хаос,

безлад, непрофесійність, корупцію. На жаль, усі інші фракції несуть цю відповідальність.

Наша позиція така: весь уряд Зеленського за непрофесійність, безлад, корупцію, хаос, відсутність стратегії має піти у відставку, і під це ми зібрали 91 голос. Колеги «слуги», не соромтеся, підходьте, вас усе рівно потім примусять оцих усіх ноунеймів, які стали безіменними міністрами, бо і ви прізвищ їх не знаєте, відправити у відставку, коли прийде воля вашого царя з Банкової. Тому що, на жаль, ми вперше маємо випадок, коли український парламент множить на нуль і всі рішення приймаються на Банковій.

Щойно ми послушали не звіт, а панегірик, у нас прекрасний міністр, я не знаю, можливо, ви – наступник Зеленського, бо він сказав, що йде на один термін у Президенти і зараз підшукує, хто ж інший буде такий геніальний, тому що ми почули насправді тут, що з дорогами у нас все добре, з «Укрзалізницею» все добре, шановних олігархів уже починають притискати.

Лише статистика говорить про інше. Друзі, епоха бідності закінчилася, почалася епоха зубожіння. Ціни і тарифи зростають, а не так, як ви обіцяли, у людей немає грошей навіть на квитки, а в цей час в «Укрзалізниці» члени наглядової ради ще отримують подвійну зарплату за те, що «кошмарять» опозицію замість того, щоб займатися своїми безпосередніми справами.

Звичайно, ганьба, що міністр, який прийшов сюди, обіцяючи народу нові принципи, нові правила, захищати Конституцію, як заєць боягузливий пише заяву, бо йому так сказав Президент. А якщо він вам скаже з потяга зіскочити на повній швидкості, ви теж це зробите?

Власне, ми бачимо сьогодні руйнацію всіх інституцій і вважаємо, що взагалі питаннями всіх міністрів мають зайнятися антикорупційні органи, структури і видатні антикорупціонери, які зараз тиснуть руку і обнімають міністра он там, дякуючи йому за роботу. То не голосуйте тоді за його відставку. Чому ж ви боїтеся не голосувати? Але злі язики кажуть, що олігархи утримують фракцію «Слуга народу» і за кожне неголосування вас усіх серйозно штрафують.

А насправді поясніть, будь ласка, українському народу, як так трапилося, що ви оголосили боротьбу з олігархатом, а в цей час, поки народ зубожіє, олігархи, за всією статистикою, дуже серйозно підняли свої статки, у тому числі і через корупційні тендери, і через «Укрзалізницю», на якій вони, дійсно, заробляють, а ви лише зараз у вашому звіті вперше за два роки це озвучили.

Ми будемо голосувати за відставку всіх міністрів, тому що ми взагалі вважаємо, що треба б і Зеленському вже піти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

Готові голосувати?

Шановні колеги, відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про звільнення Крикля Владислава Артуровича з посади міністра інфраструктури України.

Готові голосувати? Рішення комітету було підтримати.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Дякую, Владиславе Артуровичу, за роботу. Бажаю вам успіхів на нових напрямках (*Оплески*).

Шановні колеги! Не кричіть, будь ласка. Шановні колеги, даю доручення Апарату Верховної Ради України підготувати проект постанови за результатами розгляду питання.

Наступне питання порядку денного. Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить звільнення з посади членів Кабінету Міністрів України. 14 травня 2021 року до Верховної Ради України надійшла заява члена Кабінету Міністрів України Петрашка Ігоря Ростиславовича з проханням звільнити його з посади міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України за власним бажанням. Відповідні матеріали вам надано. Порядок розгляду цього питання такий самий, як і попереднього.

До слова для доповіді запрошується заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку Роксолана Андріївна Підласа.

ПІДЛАСА Р.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати! За дорученням Голови Верховної Ради України Комітет з питань економічного розвитку на своєму засіданні 18 травня розглянув заяву міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства Петрашка Ігоря Ростиславовича про звільнення з займаної посади за власним бажанням.

Під час обговорення народні депутати України члени комітету не підтримали звільнення Петрашка Ігоря Ростиславовича з посади міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України та прийняли рішення рекомендувати Верховній Раді визначитися шляхом голосування із зазначеного питання.

Окремо, користуючись нагодою, хочу подякувати Ігорю Ростиславовичу від імені комітету за плідну співпрацю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Петрашко Ігор Ростиславович.

ПЕТРАШКО І.Р., *міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.* Добрий день, шановні депутати, колеги, друзі! Згадую, як буквально рік тому стояв тут на трибуні перед голосуванням. Ми обговорювали плани, обговорювали завдання. За цей рік багато чого вдалося зробити, багато чого є в планах, які будуть реалізовуватися, я впевнений, у співпраці з вами, у співпраці з Офісом Президента, Кабінетом Міністрів. Але основним досягненням, напевне, міністерства була стабілізація економіки в умовах коронакризи. Цей виклик ми отримали несподівано і зреагували на нього належним чином. Вперше в історії ми пройшли кризу без кардинальних потрясінь у стабільному курсовому середовищі та з одночасним підвищенням як мінімальної, так і середньої заробітної плати. Закладено підвалини для зростання економіки і з березня вже отримано позитивну динаміку, у тому числі щодо зростання експорту, торгівлі, промислового виробництва вперше за дуже багато років.

Що конкретно вдалося зробити? Дуже коротко і тезисно про ключові напрацювання і досягнення.

Отже, програма «Доступні кредити 5-7-9 %». Бізнес отримав такий необхідний для нього фінансовий ресурс. На даний момент уже понад 40 мільярдів гривень видано за програмою, і ця цифра кожного тижня збільшується на 2,5 мільярда гривень. Декілька разів ми її перезавантажували, вдосконалювали для її ефективного функціонування, але вона вже стала невід'ємною частиною для мікро- і малого підприємництва.

Виплати. Зрозуміло, що були вимушені закриття підприємств, обмеження, виходячи з тих карантинних обмежень, які вводив уряд, 8-тисячні виплати, були запроваджені спеціальні програми. Уже близько 6 мільярдів гривень виплачено і виплати продовжуються. Тобто ми підтримуємо і підтримували бізнес.

Безробіття. Для збереження стабільної ситуації на ринку праці було ініційовано абсолютно нову програму, унікальну не лише для України, а й для інших країн, щодо часткового безробіття, спрощено всі процедури щодо реєстрації безробітних і виплати допомоги. Таким чином було збережено 500 тисяч робочих місць і працевлаштовано за цей рік більше 800 тисяч осіб. Тобто нам вдалося зупинити зростання безробіття і закласти правильні підвалини.

Наше Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, тому ми також займалися і сільським господарством. Хочу декілька слів сказати про АПК. Було не лише збережено всю підтримку, незважаючи на бюджетні обмеження, які вимушено було проведено в квітні-травні минулого року, але також започатковано нові важливі напрями, які буде реалізовувати вже міністерство аграрної політики та продовольства України, і ми ці підвалини передаємо. Це такі додаткові підтримки, як скотарство, зрошення, агрострахування. Законопроекти вносилися, вони зараз у Верховній Раді, ми спільно з комітетом їх напрацьовували.

Земельна реформа. Підготовано інфраструктуру для відкриття ринку землі.

Продовольча безпека. Думаю, всі ми пам'ятаємо дискусії, що в нас не буде продуктів харчування, що будуть якісь обмеження, цінові сплески. Забезпечення всіма видами продовольчих товарів було в повному обсязі, причому ми намагалися максимально використовувати ринкові методи для стабілізації. Ситуація з цінами завжди була під посиленням контролем і постійно врегульовувалася, незважаючи на об'єктивні чинники, пов'язані із зростанням попиту на сільсько-господарську продукцію у світі і як результат в Україні. Було також розроблено стратегію продовольчої безпеки України.

Приватизація. Розблоковано велику приватизацію, дохід до державного бюджету від якої становить понад 2,5 мільярда гривень, на приватизацію передано більше 200 об'єктів. Запущено масштабну реформу сфери оренди державного та комунального майна.

Система *ProZorro*. Було вдосконалено систему закупівель і додано новий критерій, який дасть можливість кращого доступу для українських підприємців, а саме вартість життєвого циклу. Це поштовх як для розвитку національного виробника, так і для якісного забезпечення державних потреб і потреб українців.

ProZorro Market. Україна заощадила 43 мільярди гривень на тендерах і запровадила електронні каталоги в небувалому масштабі.

Важливий напрям у процесі, якого ми досягли вперше за 10 років прогресу, це промисловий безвіз. Було проведено масштабну підготовчу роботу щодо укладення угоди й отримано 5 травня перший позитивний звіт від оціночної комісії ЄС, який дає нам дуже оптимістичні перспективи щодо просування й отримання нарешті для України «промислового безвізу», нетарифних обмежень. Ми, дійсно, на порозі справді революційного рішення для наших промислових компаній.

Інвестклімат. У Міністерстві розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства розроблено фундаментальний законопроект щодо «інвестнянь» і вдосконалено законодавчу базу щодо державно-приватного партнерства та індустріальних парків. Вперше на реалізацію державних інвестиційних проектів з вашою допомогою було спрямовано 4 мільярди гривень, з них 2,5 мільярда направлено на проекти в медичній сфері.

Захист національного виробника. Ми інакше почали дивитися на цей підхід і активно використовувати ті заходи, які нам дозволяють у тому числі й наші міжнародні угоди. На даний момент застосовується 28 заходів щодо імпорту різного роду продукції, яка допомагає українським виробникам впевненіше себе почувати на нашому ринку.

Міжнародна співпраця. 23 нові ринки було відкрито для українських експортерів. Укладено Угоду про вільну торгівлю з Великою Британією, за якою 98 відсотків усіх українських товарів мають вільний доступ на ринок Великої Британії. Причому хочу зазначити, усі обсяги, які в нас були з Європейським Союзом, повністю збереглися. Тобто ми додали Велику Британію до тих можливостей, які мав український бізнес.

Експорт. Було збільшено статутний капітал Експортно-кредитного агентства, і зараз також є декілька законодавчих ініціатив, яким чином розширити його діяльність. Сформовано наглядову раду й укладено перші страхові договори. На поточний рік ми плануємо, що попит на продукти ЕКА має перевищити 10 мільярдів гривень. На даний момент уже є пакет заявок на суму, яка перевищує 250 мільйонів доларів, і це лише початок.

Було прийнято важливі рішення у сфері трудових відносин, інтелектуальної власності, публічної власності, оборонно-промислового комплексу, було дотримано виконання державного оборонного замовлення, цим теж займалося міністерство, та інші рішення у сфері економічної безпеки та оборони.

Вдалося також посилити інституційну спроможність Держпродспоживслужби і зрушити з місця питання будівництва прикордонних інспекційних постів.

Хочу подякувати Верховній Раді, Президенту України, Прем'єр-міністру, урядовій команді, депутатам і команді Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства за потужну співпрацю.

Вірю в Україну! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, народні депутати України, запишіться на запитання до доповідача.

Зінкевич Яна Вадимівна.

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний міністре, скажіть, будь ласка, у вас насправді як у міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства було найбільше повноважень в уряді для того, щоб задати той курс економічного розвитку, який ми маємо обов'язково пройти, інакше оце жебрацтво і зниження ВВП, адже кожен квартал ми все падаємо й падаємо, закінчиться просто великим колапсом у країні. Але ви щойно назвали своїм досягненням програму «Доступні кредити 5-7-9%». Із 40 мільярдів гривень 26 мільярдів – це рефінанс, щодо виплат по 8 тисяч вашої ініціативи взагалі не було, адже саме парламент напрацьовував проекти законів для того, щоб допомогти бізнесу пережити оцей карантинний період. Де ви були в цей час?

Я вважаю, що все те, про що ви відзвітували щойно, треба ділити навпіл, тому що більшість ваших ініціатив не приносять користі. Зокрема «інвестняні», які створюють якраз неконкурентне становище в Україні, через що бізнес піде з України. Як ви можете ставити собі це в...

ПЕТРАШКО І.Р. Дякую за запитання. Можемо собі ставити, і це об'єктивна ситуація, тому що, ще раз повторюю, Україна пройшла кризу, яка була в усьому світі, набагато краще, ніж сусідні з нами країни, і це вперше в історії. Це важливий факт і цього ніхто не змінить. Це перше.

Друге. Підвалини, які закладено на цей рік, і ми відповідаємо за свої прогнози, – плюс 4 відсотки зростання ВВП, і ми вже бачимо підтвердження цього, починаючи з березня-квітня, за нашими результатами.

Щодо «інвестнянь». Я вважаю, що виробництво в Україні має стати пріоритетом, і всі, у тому числі міжнародні партнери, погодилися й розуміють, що це закон, який абсолютно відповідає всім нашим міжнародним зобов'язанням.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Прошу передати слово колезі Дирдіну Максиму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Дирдін.

ДИРДІН М.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. У вашому виступі я не почув інформації щодо державного резерву України. У мене таке запитання. Що за час вашої каденції було зроблено у сфері державного резерву України, тому що Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства контролює діяльність цієї сфери?

Чому я ставлю це питання? Тому що за рік на хлібній базі в Арбузинському районі Миколаївської області (вдумайтесь!) змінилися п'ять керівників. Люди звільнилися, залишилася тільки одна охорона, яка працює без зарплати й охороняє державний резерв. Питання в цьому контексті.

Дякую.

ПЕТРАШКО І.Р. Дякую за запитання. Дійсно, є чутливі й болючі питання, одне з них – державний резерв України. Ми зберегли багато речей, які треба було зберегти. Водночас зрозуміло, що підготовлена концепція реформування державного резерву України, який повинен змінитися і перестати бути залишком, рудиментом радянської системи, перехід на прогресивніші методи, як ми забезпечували, наприклад, у тому числі продовольчу безпеку, – це один із елементів функціоналу державного резерву. Ми перейшли на інші ринково міжнародно визнані методи забезпечення і підписували, і виконували меморандуми

і з виробниками, і з переробниками, і з експортерами. Але слухним є те, що питання реформи державного резерву стоїть на порядку денному і повинно бути реалізовано.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина Ольга Анатоліївна.

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).
Прошу передати слово Железняку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).
Пане міністре, міністр економіки – це представник найперше підприємців. У мене до вас велике запитання. А чому ви мовчали, коли уряд впроваджував безглузді, іноді руйнівні запобіжні заходи у вигляді карантинів вихідного дня і всякого іншого, які руйнували бізнес? Чому ви мовчали, коли в нас не було реальної підтримки бізнесу? Чому вас не було на засіданнях робочих груп, коли тут, у парламенті, і вдень, і вночі на початку пандемії ми розробляли заходи для того, щоб бізнес пережив цей період? Чому ви мовчали, коли підвищували мінімальну заробітну плату, що фактично є підвищенням податків для малого та середнього бізнесу? Чому ви жодного разу не виступили з ініціативою, як, справді, нам розвивати економіку, а не тягнути 2-3 відсотки ВВП вперед? Чому ви не виконували своєї функції як міністр економіки?

Дякую.

ПЕТРАШКО І.Р. Дякую. Функцію міністра економіки, я вважаю, ми виконували дуже добре разом з командою і парламентом. У тих питаннях, які ви коментуєте, є багато того, що, дійсно, було правильно зроблено. Утому числі ми підтримували і підвищення мінімальної заробітної плати. Карантинні обмеження, зрозуміло, були болючі для бізнесу, але вони абсолютно обґрунтовані.

Якщо порівняти з сусідніми країнами, адже будь-який хороший експерт завжди аналізує досвід сусідніх країн, то ми максимально м'яко пройшли і запропонували в межах обмеженості фінансових ресурсів держави програми підтримки, які, ще раз наголошую, дали кращий результат і заклали підвалини для кращого зростання в цьому році, ніж у сусідніх з нами країнах. Лише так оцінюється результат.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клименко Юлія Леонідівна.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановний пане міністре, хочу вам сказати, що реформа держрезерву була розроблена в 2015 році і, здається, у 2016 році. Єдине, що вам треба було зробити – це її імплементувати. Але нікому не потрібно реформувати держрезерв, тому що з нього зручно красти 4 мільярди гривень на рік. Те, що ми маємо підвищення вартості пального, повинно бути «загашено» саме запасами держрезерву, а не підвищенням і абсолютно неправильним державним регулюванням на ринку пального.

Але моє питання про інше. Як так вийшло, що в країні, яка воює, державне оборонне замовлення було подано на затвердження Кабінету Міністрів лише в квітні замість того, щоб зробити це в січні 2021 року? Невже ми не збираємося нічого імплементувати в оборону? Чи нам не потрібна нова зброя? Чи нам не потрібно модернізувати заводи? Це саме ви, власне кажучи, і затримали його на чотири місяці як Міністерство розвитку економіки.

Дякую.

ПЕТРАШКО І.Р. Дякую за запитання. Це абсолютна неправда, але я прошу переадресувати питання Кабінету Міністрів, оскільки ми не займаємося державним оборонним замовленням з січня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик Кіра Олександрівна.

РУДИК К.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Передайте, будь ласка, слово Ярославу Железняку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане міністре, у нас нарешті буде можливість поспілкуватися з вами. Я продовжу запитання. Якщо ви говорите про підвищення мінімальної заробітної плати, то в мене до вас дуже просте запитання, поки що як до міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. Наскільки мінімально збільшилося податкове навантаження на створення одного робочого місця в результаті підвищення мінімальної заробітної плати?

Дякую.

ПЕТРАШКО І.Р. Дякую. Я так розумію, що в парламенті є лише фракція «Голос».

Підвищення мінімальної заробітної плати завжди є елементом балансу, і в нашому урядовому випадку воно було абсолютно обґрунтоване, оскільки мінімальна зарплата в нашій країні одна з найнижчих у світі. Підвищення міні-

німальної заробітної плати, згідно з нашими розрахунками, сприяло зростанню ВВП на 0,2 відсотка в річному еквіваленті і збільшенню споживчого попиту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чорний Дмитро Сергійович.

ЧОРНИЙ Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Ірині Верещук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Андріївна Верещук.

ВЕРЕЩУК І.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Пане міністре, добрий день! У мене таке запитання. Я дякую вам за звіт. Ви назвали і переваги, і розроблені проекти, і процеси, які ви запустили, за що ми вам дякуємо. Але звіт, на мою думку, неповний. Ви не назвали помилок і того, що вам не вдалося.

Я вас дуже прошу, скажіть, що не вдалося і хто або що вам завадило? Для нас це важливо, щоб ми не повторювали помилок у майбутньому. І якщо є недопрацювання, то для наступного міністра це має бути дороговказом, бо ми не змінюємо прізвищ, ми хочемо, щоб змінився підхід, якщо були такі недопрацювання.

Дякую.

ПЕТРАШКО І.Р. Дякую. Ми завжди про це багато дискутуємо і намагаємося приймати виважені та правильні експертні рішення. Думаю, що серед того, що поки що не вдалося, це, зрозуміло, більша підтримка національного виробника. Тобто це приведення підтримки українського виробника, у тому числі з іноземними інвестиціями, до тих стандартів, які є в Європейському Союзі. Це, напевно, той амбітний план, який ми не до кінця довели. Можна було б також швидше опрацьовувати «інвестнянь», і ми зараз активно підтягуємо це для того, щоб запустити дану програму якомога скоріше, швидше запустити Експортно-кредитне агентство. Але все це базується на величезній кількості документів. Я не був чиновником, коли сюди прийшов, і завжди легко говорити, коли зовні є документи, але коли всередині є величезна кількість різних підзаконних актів та інших документів, які потрібно опрацьовувати і створювати систему, то ці речі, як і створення підвалин нової системи економіки, займають час. Тому хотілося б, звичайно, швидше їх реалізовувати, але думаю, що ми все одно заклали правильні підвалини і зберегли правильний рух для країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Ростиславовичу. Будь ласка, сідайте.

Шановні народні депутати, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп.

Герус Андрій Михайлович.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Сьогодні вже було багато сказано під час обговорення і з приводу кандидатур, і з приводу теперішнього міністра економіки. Я пропоную, щоб ми трохи зекономили час і переходили до прийняття рішення.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костенко Роман Васильович.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Передайте, будь ласка, слово Железняку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, міністр економіки, напевно, може бути однією з найпопулярніших і найкомпромісніших фігур для бізнесу, тому що на відміну від міністра фінансів він повинен захищати бізнес, це його прямий обов'язок. Він – амбасадор підприємців в уряді України, він – амбасадор підприємців у залі Верховної Ради України, він – амбасадор підприємців у виконавчій гілці влади. Але, на жаль, я мушу констатувати, що ми майже рік не мали міністра економіки. Це унікальний випадок, коли є непогана команда заступників при поганому менеджменті.

Я пам'ятаю, як рік тому, коли тільки почався карантин, справді, більшість з вас взяли участь у робочій групі, яка напрацьовувала законопроекти про підтримку бізнесу під час локдауну. Там були представники всіх фракцій, представники всіх гілок влади, але не було міністра економіки.

Я пам'ятаю, як впроваджували другий локдаун, і ми всі тут голосували за постанову про те, що його не можна впроваджувати за день, хоча б за тиждень, і я вдячний кожному з вас, що ви підтримали цю ініціативу, але міністр економіки теж мовчав.

Я пам'ятаю, коли перший раз була прийнята ініціатива про виплату 8 тисяч гривень тим підприємцям, які змушені були дослухатися до нас і закритися під час локдауну. Були проблеми з КВЕД, були проблеми з виплатами, і ми всі про це говорили, але не говорила людина, яка мусила про це говорити, – міністр економіки.

Зараз у нас уже відбувся третій локдаун. Мої колеги з «Голосу» подали законопроект про підтримку бізнесу, там – ініціативи, які ми вже робили до цього в локдаунах. Я як один із співавторів цієї ініціативи маю позиції всіх міністерств, але не маю жодної позиції головного міністерства за цією тематикою – Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, тому що фактично немає міністра. Я радий, що ми сьогодні приймемо це рішення.

Але, шановні колеги, нашому уряду потрібне економічне бачення. Я не хочу кожного разу читати чергову новину, що ВВП України тепер зростатиме не на 4 відсотки, а на 3,5 відсотка через те, що знову був прийнятий безглуздий і неефективний локдаун. Я хочу чути від урядовців про розвиток економіки, я хочу чути від урядовців про бачення, як ми будемо вириватися вперед, як конкуруватимемо не з країнами Африки, як зараз конкуруємо за вакцинацію, а з країнами Європи. Саме тому я вважаю, що рішення про звільнення пана міністра розвитку економіки буде правильним, але, на жаль, запізнілим. Треба було це зробити ще рік тому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Передайте, будь ласка, слово колежанці, яка сьогодні святкує день ангела, Ірині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Верещук. Будь ласка.

БОНДАР М.Л. Геращенко. І вітаю всіх Ірин з днем ангела.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Ви знаєте, шановні колеги, якби не було пандемії, Зеленському варто було б її придумати, тому що на пандемію сьогодні Зеленський і його молода, непрофесійна, абсолютно бездарна команда списують мінус 4 відсотки ВВП лише за цей рік. За два роки після попередньої влади додався дефіцит 19 мільярдів. Погіршення інвестклімату – «няні» є, інвесторів немає. «Нафтогаз України», який залишила вам попередня команда з прибутком, у вас – мінус 19 мільярдів. Тарифи на комунальні послуги зросли на чверть. Доріг будується утричі менше, ніж за Порошенка, але вони удвоє дорожчі, розумієте? І все це можна списувати на пандемію. Зараз абсолютно комуністичне регулювання цін на бензин, потім буде цукор, потім – туалетний папір. *Back to USSR*, власне, тому що, можливо, Зеленський страждає за Радянським Союзом.

Нам уряд Зеленського обіцяв створити 500 тисяч робочих місць – створив їх у Польщі, тому що масово виїжджають лікарі, для яких Зеленський і його уряд, у тому числі й міністр економіки, не подбали про те, щоб виплачувати відповідні надбавки. Знищення малого і середнього бізнесу. І все це відбувається на фоні абсолютного популізму, відсутності економічної стратегії, кадрової чехарди, хаосу.

«Європейська солідарність» – єдина фракція в парламенті, яка не несе відповідальності за уряд Зеленського, опозиція, яка не голосувала за жодного міністра. На жаль, усі інші фракції цю відповідальність несуть.

Ми ще раз закликаємо, що спасінням для країни є відставка уряду Зеленського – Шмигалья і відставка самого Зеленського, тому що весь цей хаос породжує він. А прізвищ міністрів ви самі не пам'ятаєте, хоча на місці Зеленського, коли зараз аплодували стоячи пану Криклію, я звернула б увагу. Зеленському ця зала давно так не аплодувала, можливо тому, що Зеленський сказав, що він іде лише на один термін у Президенти, і ви вже підшукуєте йому наступника, і це Криклій. То будемо кричати: «Криклій, повернися!». У вас на нього інші плани.

Але взагалі, друзі мої, кого ви не посадить у цей квартет імені Зеленського – Шмигалья, ситуація не зміниться. Тому що коли це влада дилетантів, непрофесіоналів, коли вони служать олігархам і за свої голосування отримують конверти, які наступні прізвища тут не називалися б – це нічого не змінить.

А взагалі як старожил парламенту ноунеймам я хочу сказати: ви множите не себе, а парламент на нуль, коли дозволяєте Офісу призначати майбутніх міністрів лише тому, що ті міністри будуть краще ділитися з Офісом корупційними схемами, а самі не виставляєте жодних принципів – ані професійності, ані патріотизму – до майбутніх міністрів. Ви їх вперше бачите, вперше вони за два роки перед вами звітують...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Віктор Васильович.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Шановні друзі! Нам казково пощастило, ми мали можливість рік тому побачити цілого міністра економіки і через рік, коли його знімають, ми знову і вся країна маємо нагоду побачити цю людину наочно. Я спеціально взяв порядок денний цього позачергового засідання, бо боявся, що переплутаю його ім'я та по батькові, бо коли в колег у залі питаю, кого знімаємо, більшість не може згадати навіть прізвища, не те, що його ім'я та по батькові Ігор Ростиславович. Напевно, це і є відповідь: який міністр, така й економіка в Україні, який міністр, такий і уряд, бо міністр економіки в будь-якій країні світу – це завжди фігура номер два після Прем'єр-міністра України.

Коли Президент України пан Зеленський говорить про те, що ми маємо побудувати унікальну економіку, яка відрізнятиметься від інших країн, і пропонувати якусь унікальну опцію для інвесторів, для тих людей, які хочуть вкласти гроші в країну, які хочуть приїхати і жити тут, то цей міністр мав би дати відповідь Президенту, у чому має бути унікальність цієї країни.

Подивіться на інші країни. Японія (я взяв довідку), яка не має навіть власної сировини, сьогодні виготовляє унікальні вироби і на тому заробляє. Ми продаємо, експортуємо сировину, а завозимо імпортні товари і залишаємо там у десятки разів більше грошей, ніж мали б заробляти тут, виробляючи свої промислові товари, свою аграрну продукцію тощо.

Поки в пана Президента, поки в уряді не зрозуміють, що експортувати сировину й імпортувати готову продукцію – це шлях в нікуди, це злочинна діяльність, нічого в країні не поміняється.

Я не раз говорив: покажіть, якою буде економічна модель України, що уряд пропонує нам протягом року побудувати в Україні. Замість того щоб через державні банки кредитувати промисловість під створення робочих місць, під закупівлю обладнання, вимітають з тих державних банків через облігації всі кошти до бюджету і тупо проїдають. Замість того щоб брати кредити на розвиток, на будівництво, на промислове відродження, на авіаційну галузь, на космічну галузь, на будь-які інші галузі, беруть кошти в кредит і просто їх проїдають – знов і знов, і знов. Нічого не міняється.

Ми 20 років чуємо, що в нас є якийсь міністр економіки. Щойно я назвав прізвище, більшість не згадає вже через 2 хвилини після того, як я назвав, прізвище цього міністра. І питання не в прізвищі, і питання не до Ігоря Ростиславовича, а питання в тому, що уряд не сконцентрований, уряд так і не назвав нам, чим він має займатися. Тому зараз знову поміняють одного міністра на чергового такого самого замість того, щоб брати професійних людей з досвідом, які покажуть програму, що вони мають зробити за цей, за наступний рік у цій країні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування. Запросіть народних депутатів до залу.

Шановні колеги, профільний комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України визначитися шляхом голосування щодо зазначеного питання. Тому відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про звільнення Петра Ігоря Ростиславовича з посади міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Готові голосувати? Правильно голосувати. Прошу голосувати.

«За» – 280.

Рішення прийнято.

Дякую, Ігорю Ростиславовичу. Бажаю вам успіхів, нових звершень та перемог.

Прошу профільний комітет разом з Апаратом Верховної Ради України оформити постанову за наслідками прийнятого рішення. Дякую ще раз.

Наступне питання порядку денного. Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить звільнення з посади членів Кабінету Міністрів України.

Відповідно до статті 18 Закону «Про Кабінет Міністрів України» Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль вніс до Верховної Ради України подання про звільнення Степанова Максима Володимировича з посади міністра охорони здоров'я України. Відповідні матеріали вам надано. Порядок розгляду цього питання залишається такий самий, як і раніше, але додається ще виступ Прем'єр-міністра України, тому що саме він є ініціатором цього питання.

Переходимо до безпосереднього розгляду питання. До слова запрошується Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль. Регламент – до 2 хвилин.

ШМИГАЛЬ Д.А., Прем'єр-міністр України. Добрий день, шановний пане Голово Верховної Ради України, шановна президіє, шановні народні депутати! Добрий день, шановні українці! 2020 рік став одним з найважчих періодів за історію української незалежності. У березні-квітні 2020 року українська медична система була абсолютно не готова до тих викликів, які перед нею постали, і відповідно не було тестів, лабораторій, не було спеціалістів, обладнання та необхідної кількості лікарень. Тоді ми усією країною почали вирішувати всі ці проблеми, усі разом – і уряд, і Верховна Рада, і Офіс Президента, і місцева влада і, звичайно, українські волонтери, бізнес, громадськість. Безумовно, Президент очолював всі ці процеси.

На сьогодні спроможність нашої медичної системи зросла в рази, бюджет галузі охорони здоров'я за останні два роки збільшився майже вдвоє, і це вдалося, тому що всі ми реально дивилися на цю ситуацію. А лише у 2020 році найкращі світові вчені, лікарі публічно наголошували, що вакцинація стане єдиним шляхом для того, щоб повністю зупинити епідемію. Тому головним завданням, яке стояло перед міністром на 2021 рік, було питання вакцинації та забезпечення України достатньою кількістю вакцин уже в першій половині цього року. Це завдання ставили і Президент, і уряд, і парламент.

Перемовини, закупки, домовленості та поставки постійно затягувалися та переносилися. Водночас очільник МОЗ неодноразово запевняв і Президента, і Кабінет Міністрів, і Верховну Раду, що ситуація з поставками найближчим часом вирішиться і вони стануть регулярними. Тому прогрес по цьому питанню надто повільний і досі, а інформація, яка комунікувалася міністром і для

урядової команди, і для суспільства, часто розходилася з реальністю. Наразі в Україну поставлено 2,3 мільйона доз вакцини. Це важко назвати ефективною роботою міністра охорони здоров'я. Президент особисто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу.

До слова запрошується міністр охорони здоров'я України Максим Володимирович Степанов (*Шум у залі*).

Комітет виступає після того, як...

СТЕПАНОВ М.В., *міністр охорони здоров'я України.* Добрий день, шановний український народ! Добрий день, пані і панове народні депутати! 30 березня минулого року в розпал світової пандемії ви проголосували за моє призначення на посаду міністра охорони здоров'я. Я прийняв це рішення свідомо і виважено, прекрасно розуміючи всю важливість ситуації і покладену на мене відповідальність.

Тоді коронавірус лише починав свою страшну ходу. Просто згадайте кадри з Італії та Іспанії, рефрижератори на вулицях Нью-Йорка. Пам'ятаєте бурю емоцій, яка після цього накрила нашу країну? Я пам'ятаю.

У таких умовах команда міністерства розпочала свою роботу. Ми знали, куди йдемо, але тоді ніхто не думав, що буде так складно. На початку пандемії по всій країні було 3,5 тисячі ліжок з киснем. Порівняйте ці цифри на сьогодні – 68 тисяч. На піку третьої хвилі цього року кількість зайнятих кисневих ліжок подекуди сягала 44 тисяч.

Однак попри кричуще навантаження на медичну систему, кисневих ліжок і апаратів штучної вентиляції легень вистачало всім, хоча були і надкритичні ситуації, але ми пройшли їх разом зі всією країною.

За рік команда Міністерства охорони здоров'я побудувала стійку систему, яка дозволяє нашій країні сьогодні не очолювати рейтинги смертей від коронавірусу.

Так, не все ідеально, далеко не ідеально. За рік пандемії COVID-19, на превеликий жаль, ми втратили більше 47 тисяч наших громадян. Сумна і гірка цифра. Але якби в нас був такий же рівень смертності, наприклад, як у Великій Британії, то ця цифра становила б близько 82 тисяч громадян.

Міністерство охорони здоров'я, я і моя команда ніколи не цуралися конструктивних зауважень, а навпаки, завжди йшли назустріч і шукали спільне бачення з усіма, хто був готовий до діалогу.

Давньогрецький філософ Аристотель сказав: «Є тільки один спосіб уникнути критики – нічого не робить, нічого не говорять і будьте ніким».

До прикладу, вчора на засіданні профільного комітету відбулася хоч і жорстка, але фахова дискусія – гострі питання депутатів, мої чесні і відверті відповіді по суті поставлених питань. Зрештою, комітет не підтримав моєї відставки, залишивши народним обранцям право самостійно прийняти рішення, що є ознакою, дійсно, європейської політичної практики.

За цей рік нам щодня доводилося вирішувати кількадесят завдань задля порятунку людей і перемагати інформаційні штампи. Наприклад, був начебто провал забезпечення лікарень киснем. Нам доводилося перевіряти чи не кожен такий випадок. У результаті жодного прикладу, коли хоча б в одній лікарні закінчився кисень, не було зафіксовано. Просто подумайте, апарат штучної вентиляції легень без кисню не функціонує, він одразу зупиняється. То ви ніколи не чули про такі факти.

Одна з причин подання Прем'єр-міністра України, як він щойно сказав, це провал вакцинації. Але варто сказати всю правду. Провал вакцинації стався в усьому світі, до того ж ми не виробляємо вакцини і не є пріоритетною країною для поставок, на жаль.

Ми розпочали переговори про поставки вакцин з виробниками в липні-серпні минулого року. Через це українці зараз уже почали отримувати вакцини від провідних світових виробників. Критики називали вакцини підробками і дженериками, а людям вкладали у вуха дезінформацію, що вакцини не буде або вона скисне на складах.

Але навіть у таких умовах нам вдалося законтрактувати 34 мільйони доз від світових виробників з поставкою вже в цьому році. Це 20 мільйонів *Pfizer*, а решта виробництва *AstraZeneca*, *Novavax* та *Sinovac Biotech*.

Так, наша країна почала вакцинацію на два місяці пізніше країн Європейського Союзу, це факт. Але давайте говорити відверто, вакцини й імунізація – це насамперед політика й економіка, а вже потім – дружба і добросусідські відносини. Виробники спочатку закривали внутрішній попит, а вже потім виконували зовнішні поставки.

Коли ми почали вакцинацію, то мали підтвержені поставки на 3,1 мільйона доз у першому кварталі і 5 мільйонів доз у другому кварталі. Але, як кажуть, хочеш розмістити Бога, скажи йому про свої плани. Замість більше 8 мільйонів доз на сьогодні ми маємо загалом 2 мільйони 306 тисяч, з яких 122 тисячі 850 доз вакцини виробництва *Pfizer* прибули сьогодні. Світовий процес контракування вакцин нагадує вінегрет з форс-мажорів, політики, відвертого піратства, це зрозуміло.

Робочий графік моєї команди – це шалений ритм робочого дня, інколи нічні переговори з виробниками вакцин у зв'язку з різницею в часі. Результати цієї роботи ми всі бачимо. На сьогодні Україна забезпечена 42 мільйонами доз у рамках прямих контрактів та ініціатив COVAX. При цьому середня ціна за прямими контрактами становить трохи більше 7,5 долара за дозу. У підписанні цих контрактів значну роль зіграв і Президент України Володимир Зеленський.

За 2021 рік я повністю спокійний, ми забезпечені вакцинами, але ми дивимося в майбутнє. Міністерство охорони здоров'я ще два тижні тому розпочало переговори про поставку вакцин і контракування у 2022 і 2023 роках. На сьогодні щеплено практично 1 мільйон українців.

Чи влаштовують мене темпи вакцинації? Ні, категорично ні, але заради об'єктивності зазначу, вони залежать виключно від наявності вакцин. Організаційно ми готові виконувати півмільйона добових щеплень.

Через значну політизацію теми пандемії інші напрями роботи міністерства явно незаслужено залишилися поза увагою. У народі на таке кажуть: «За деревами і лісу не видно». Коронавірус не ставив на паузу інші хвороби і не оголошував тайм-аут реформи медицини. Попри значне навантаження на медичну систему вдалося досягти чималих успіхів. Закладено також, наприклад, міцний фундамент для розвитку трансплантології і ринку біоімплантів. Я бачив повні сліз і щастя очі людей на форумі з трансплантації у Львові, майбутнього священика Любомира та чотирьох українців, яким він віддав органи своєї померлої матері. Кілька років тому ви точно не почули б цю історію. За останній рік наша країна зробила гігантський стрибок до трансплантаційної незалежності, лише за 4,5 місяця цього року наші хірурги пересадили 42 нирки, 10 печінок і чотири серця. Не за горами повна трансплантаційна незалежність.

На фінішній прямій реалізація нових цифрових сервісів. До прикладу, готується цифровий сертифікат вакцинації, він запускається з 1 липня – кілька кліків до можливості безперешкодно подорожувати Європою та світом.

Кажуть, міністр просить багато грошей на медицину. Так, це правда, тому що хірург за операційним столом має думати про спасіння пацієнта, а не про те, як прогодувати свою сім'ю чи де взяти гроші на нові кросівки дитині. Якщо нинішній механізм цього забезпечити не в змозі, потрібно думати про зміну всієї парадигми фінансування охорони здоров'я.

Вчора я з великим подивом дізнався про ще одну можливу причину моєї відставки – занадто активно вибивав зарплати для медиків і формував на цьому політичний імідж, мовляв, це вина міністра, що він використовує політичні інструменти у своїй роботі. Можливо, для когось це новина, але для більшості структурних рішень потрібна не лише менеджерська складова, а й політична воля.

У кожного з нас різні погляди, але єдині ми в одному – потрібно будувати сильну, самодостатню й успішну країну, в якій є доступна і високотехнологічна медицина. За пацієнтом, нарешті, має ходити здоров'я. Це головний і єдиний сенс нашої роботи. І я радий, що за минулий рік міцний фундамент цього сенсу закладений. Ми пройшли надважкий рік і попереду ще багато складних викликів. Я маю чіткий план, як повністю здолати пандемію, побудувати дієву українську медицину. Для цього потрібно дві складові – час і ваша підтримка.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, народні депутати, запишіться на запитання до доповідача, регламент – до 9 хвилин.

Заремський Максим.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Передайте, будь ласка, слово Верещук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Верещук Ірина Андріївна.

ВЕРЕЩУК І.А. Дякую, колеги. Дякую, пане Степане, за ваш звіт. Ви, справді, очолили міністерство в надскладні часи, і ми вам за це вдячні. Однак очевидно, що є ті непереборні обставини, які змушують сьогодні нас тут зібратися з питання вашої відставки.

Ви щойно сказали у своєму звіті, що для реформ потрібна політична воля. На вашу думку, цієї волі немає у кого – у нас, у парламенту, який своїми постановами всіляко спонукав боротися з пандемією? Можливо, у Прем'єр-міністра? Можливо, в цілому в Кабінету Міністрів? Можливо, у Президента? У кого немає політичної волі, щоб реформа відбулася?

Дякую.

СТЕПАНОВ М.В. Дякую за ваше запитання. Якщо ви згадаєте, то я це казав у контексті. Там не просто про політичну волю. Для того щоб вирішувати якісь питання, потрібна не лише менеджерська складова, а й політична воля. Саме тому я й наголошував на тому, що якщо ми маємо політичну волю, то, нарешті, повинні визнати, що заробітна плата наших лікарів, і саме на цьому я наголошував з минулого року, є рабською, це правда. Потрібна політична воля для того, щоб підвищити заробітну плату нашим медичним працівникам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв Володимир Ігорович.

АР'ЄВ В.І. Сьогодні цій істоті буде ставити питання Іванна Климпуш-Цинцадзе.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане міністре, протягом усього періоду боротьби з пандемією ви успішно провалили різні етапи цієї боротьби, починаючи від того, що країна опинилася без масок на початку пандемії, та після того. Навіть попри виділення коштів до ковідного фонду кисень ви почали закуповувати виключно восени. Ви не використали коштів на бронювання вакцин для того, щоб формувати вакцинальний кошик в Україні. Я не знаю, чи ви не наполягли, чи не змогли, чи, навпаки, брали участь у тому, щоб використовувати фірми-прокладки і втручатися в роботу окремої закупівельної агенції.

Але в мене запитання. НАН України говорить про те, що цифри смертності України втриє більші – не 46,5 тисячі людей, а 138,5 тисячі людей. Як ви спите з цими цифрами?

Дякую.

СТЕПАНОВ М.В. Цифри, про які ви говорите, ніким ніяк не підтвержені. Ми говоримо вам про реальну статистику, на жаль, кількості загиблих людей від COVID-19 у нашій країні. Ми ведемо відверту політику і боремося за життя кожної людини, кожного громадянина нашої країни. Але, на превеликий жаль, COVID-19 забирає наших громадян. Для того щоб це зупинити, треба подолати цю пандемію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. Передайте, будь ласка, слово колезі Стефанишиній Ользі.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина. Будь ласка.

СТЕФАНИШИНА О.А. Мені відомо, що прямо зараз ви, пане Степанов, весь цей час, цю добу або дві, тиснете на народних депутатів, обіцяючи їм золоті гори – гроші на округ, гроші на опорні лікарні і таке інше.

Колеги, це брехня! Міністр охорони здоров'я сьогодні в ручному режимі не розпоряджається коштами, і тих коштів, які він вам обіцяє на округ або інші «плюшки», він вам дати не зможе. Це можна робити лише за рішенням Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Офісу Президента. І всі ці люди сьогодні хочуть звільнити цю людину з посади. Тому я звертаюся до колег: не вірте цим побрехенькам.

А вам, пане Степанов, просто хочу побажати, перестаньте принижуватися, вас хоче звільнити вже вся країна, припиніть вертатися як вуж на сковорідці, тиснути на депутатів і брехати людям, ідіть уже у відставку нарешті!

СТЕПАНОВ М.В. Я розумію, що у вашій уяві, мабуть, якби ви перебували на якихось посадах в органах виконавчої влади, то у вас був би саме той інструментарій, про який ви говорите зараз. Я практично впевнений, що ви все це використовували б. Але я людина, яка ставиться до себе як мінімум з повагою, і так само я ставлюся до народних депутатів. Я вважаю, що нижче власної гідності це робити. Тому до тих фейків, які ви поширюєте протягом року, уже всі звикли, і можна сказати, що, вони, слава Богу, почали менше доходити до людей і їм менше почали вірити.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Прошу передати слово колезі Маслову Денису.

МАСЛОВ Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Пане міністре, у своєму виступі ви також не згадали ще й про волонтерів, які відверто допомагали боротися з COVID-19, вирішували питання постачання і кисневих концентраторів, і захисних засобів.

А питання в мене таке. Зважаючи на можливість вашого звільнення тут, у стінах парламенту, я хочу дізнатися, чи може це вплинути на процес постачання вакцин, чи, як ви сказали, Україна на сьогодні повністю законтрактована на цей рік вакцинами і ваша можлива відставка жодним чином не вплине на отримання вакцин?

Дякую.

СТЕПАНОВ М.В. Дякую. Щодо вакцин. Вважаю, що це надважливе питання для нашої країни. Як я вже говорив, у нас є два джерела постачання вакцин. Перше джерело – це вакцини за ініціативою COVAX, яким займається мій заступник Віктор Ляшко, там у нас підписані всі документи. Друге джерело – це безпосередньо законтрактовані вакцини на 34 мільйони. Щодо всіх вакцин укладено відповідні контракти, у яких стоять терміни їх поставок. За всіма цими контрактами без винятку сплачено кошти, тобто за всі 42 мільйони доз. На жаль, ми побачили на практиці, що інші країни просто вводять заборону на експорт вакцин, як це сталося з вакциною *CoviShield*, яку повинні були поставити ще до 1 квітня.

Зараз, я вважаю, одне із головних питань, окрім 2021 року, провести контракування на 2022 і 2023 роки. Тому що на сьогодні європейські країни вже контракують, Європейський Союз контракує 1,8 мільярда доз вакцини *Pfizer* на 2022-2023 роки. Саме тому, як я говорив під час своєї доповіді, ще два тижні тому ми почали перемовини щодо контракування вакцин, у тому числі з власником *Serum Institute* під час його візиту до Києва. Під час зустрічі з ним ми обговорили поставки в 2022-2023 роках і також почали з іншими виробниками. Тому зараз це головне питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Васильченко Галина Іванівна.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Передайте, будь ласка, слово Стефанишиній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина Ольга Анатоліївна.

СТЕФАНИШИНА О.А. Ще раз добрий день, пане Степанов. Найперше хочу сказати, що методи тиску на депутатів, які сьогодні застосовуються, це якраз ваші методи. А ще сьогодні такий день, що ми згадуємо все про вас, що було за рік, як ви купували костюми захисту для лікарів на 40 відсотків дорожче, як ви хімічили на закупівлі вакцин для українців, яких досі в нас немає, а ще про вашу куртку за 10 тисяч доларів.

Знаєте, у мене до вас уже технічне запитання: ви будете сидіти в Україні за всі ваші гріхи чи все-таки втечете за кордон?

СТЕПАНОВ М.В. Пані Стефанишина, я колись вам уже говорив, що чемність, елементарна повага – це не ваша сильна сторона, але так буває в житті, всі ми різні люди. Я вам також уже казав, що в ті фейки, які ви поширюєте, як мінімум уже припинили вірити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Сідайте, будь ласка, Максиме Володимировичу.

До слова запрошується голова Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Радуцький Михайло Борисович.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Голово, шановні колеги! На жаль, мій виступ не дає мені права на запитання, якісь коментарі, тому виступ буде за Регламентом – суто рішення комітету.

Вчора 17 травня 2021 року на засіданні Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування було розглянуто подання Прем'єр-міністра України про звільнення Степанова Максима Володимировича з посади міністра охорони здоров'я. Заслухавши та обговоривши це питання за участі Прем'єр-міністра України, міністра охорони здоров'я України, керівництва Офісу Президента України та керівництва фракції політичної партії «Слуга народу» народні депутати України члени комітету ухвалити рішення рекомендувати Верховній Раді України визначитися шляхом голосування щодо підтримки або непідтримки подання Прем'єр-міністра України про звільнення Степанова Максима Володимировича з посади міністра охорони здоров'я України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Борисовичу.

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп.
Федина Софія Романівна.

ФЕДИНА С.Р. Прошу передати слово Петрові Порошенкові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петро Олексійович Порошенко.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, шановні колеги! Скажіть, будь ласка, чи заслуговує Максим Степанов на відставку? Очевидно, і в цьому ні в кого немає сумнівів, це для нього найгуманніший спосіб покарання. Однак хочу нагадати, що пан Степанов – четвертий за рівно два роки перебування на посаді пана Зеленського міністр охорони здоров'я. Які ще потрібні докази кадрового хаосу, який панує ці два роки в країні? Хіба це не є свідченням, що проблема з охороною здоров'я не в пані Степанові, бо країна залишилися ще в 2020 році без масок, без засобів захисту, без нічого?

Пану Степанову, коли він відповідав на запитання пані Стефанишиної, треба було б згадати, що мій благодійний фонд купляв костюми на 40 відсотків дешевше, ніж Міністерство охорони здоров'я. Мій благодійний фонд купляв кисневі концентратори на 27-40 відсотків дешевше, ніж Міністерство охорони здоров'я. Те саме відбувалося з рентгенівським обладнанням.

Друзі, це має абсолютно просту назву і незалежно від політичних симпатій і антипатій ми маємо визнати – це корупція і за цю корупцію треба відповідати. Це перша позиція.

Друга позиція. Коли намагаються зараз звинуватити пана Степанова в тому, що він неправильно чи недостатньо ефективно купляв вакцини. На жаль, ми маємо констатувати, що зараз є вакцинний націоналізм і відповідальність за купівлю лежить лише на головах держав. І те, що ми на останньому місці, Володимире Олександровичу Зеленський, це ваша відповідальність, і те, що сьогодні не 46,5 тисячі і не 47 тисяч, як сказав Степанов, а мінімум 48 тисяч 469 українців віддали свої життя, на 34 відсотки більше померли в березні 2021 року, ніж в березні 2020 року.

Тут відповідь дуже проста: Степанов має піти у відставку, Зеленський – понести відповідальність за смерті, а ми повинні об'єднатися для того, щоб вирішити питання вакцин, кисню, ліжок, власного виробництва вакцини і рятування українців – це наша з вами мета. Давайте об'єднаємося.

Дякую. Слава Україні!

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Арахамії Давиду Георгійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Передаю слово депутату Неклюдову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Депутат Неклюдов. Будь ласка.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, шановні колеги, дякую пане Давиде за можливість висловити своє бачення, свою думку з приводу того питання, яке ми розглядаємо. Звісно, у нас є своє бачення щодо того, чи заслуговує пан міністр охорони здоров'я Степанов бути на своєму місці. Якщо його не бачать у команді, це, безумовно, привід для того, щоб піти. Він висловив свою точку зору, однак якщо вона не співпадає з точкою зору команди нашої монобільшості, то має піти. Це однозначно.

Але, шановні колеги, ми маємо діяти у спосіб, передбачений законом, тобто як визначає Конституція, і дотримуватися правил етики. Доки колеги з «Європейської солідарності» ображатимуть колег, називаючи істотами чи будь-якими іншими словами? Ви знаєте, вчора я послухав виступи в програмі Бігуса і почув, що більше тих слів, які ви називали, стосуються вас, і формулу «жму руку, обнимаю» для нас учора було розкрито. Чому так було? Чому наші військові поверталися у зворотному напрямку? Чому ви не допомагали? Чому ви йшли на змову з іншою фракцією, радикальною, про яку ви кажете, що це агенти Кремля? Ви об'єднуєтеся з ними, і всі ваші дії показують, що саме ви винні в тому, що війна досі не закінчилася.

Тому ми будемо звертатися до регламентного комітету, щоб розглянули питання відповідно до Регламенту і того колегу, який ображав і, дійсно, порушував усі правила етики, позбавили можливості брати участь у п'яти засіданнях Верховної Ради.

А стосовно пана Степанова хочу зазначити, що в нього досить небезпечна позиція. Вчора на засіданні фракції я ставив до нього запитання, з ким він хоче працювати, якщо його не бачать у команді, на кого він хоче розраховувати? Він хоче побудувати своє міністерство і бути незалежним від команди, в якій він працює? Які рішення він прийматиме? На кого вони будуть розраховані?

Тому я думаю, що у пана міністра знайдеться сила волі і він прийме рішення, яке відповідатиме тому рішенню, яке прийняла команда.

Дуже дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цабаль Володимир Володимирович.
Стефанишина Ольга Анатоліївна.

СТЕФАНИШИНА О.А. Шановні колеги, я, напевно, почну свій виступ з лікарів, про яких так сьогодні рвав горло Степанов, що нібито він їх захищає. У мене є звіт Рахункової палати, у якому говориться про те, що кошти, виділені на зарплати лікарів, які борються з COVID-19, Міністерство охорони здоров'я навіть не використало – на 35 відсотків. Тому не потрібно нам розказувати, що всі навкруги винні – Верховна Рада, уряд тощо. Міністерство охорони здоров'я з цим міністром не здатне виконувати своїх обов'язків.

Я думаю, кожен із вас має родичів, знайомих або близьких людей, які постраждали від коронавірусу або померли. І в той час, коли волонтери збивалися з ніг, а ми з вами скидалися на те, щоб купити кисневі концентратори, на планеті пана Степанова кисень не закінчувався, у нього все було добре. А коли він нам влітку обіцяв, що ми станемо однією з перших країн, яка отримає вакцини, сьогодні, ну, це просто насмішка, ми на останньому місці за темпами вакцинації в Європі, у нас 2,2 відсотка населення вакциновано, нас уже перегнали Кенія, Зімбабве і сусідня Білорусь.

Колеги, я до вас хочу по-людськи звернутися. Я розумію, що він обіцяє вам золоті гори, гроші, відправити когось лікуватися за кордон і таке інше. Але здоров'я і життя – це те, що кожного з вас колись торкнеться або вже торкнулося. Ви коли зараз будете тиснути кнопку, то будете тиснути кнопку за життя або за смерть, бо навесні щодня помирали по 500 українців, коли ця людина не була здатна забезпечити нас киснем і вакцинами.

Тож давайте об'єднаємося всі разом для того, щоб наше Міністерство охорони здоров'я нарешті запрацювало, щоб перестало брехати, нападати на людей, критикувати депутатів і звинувачувати нас всіх у своїх провалах.

Закликаю всіх: дуже добре подумайте, коли ви тиснутимете на кнопку. Я знаю, що на вас здійснюється тиск, будь ласка, не бійтеся, ця людина все одно рано чи пізно піде, нехай піде зараз.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сухов Олександр Сергійович.
Бакунець Павло Андрійович.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Львівщина, депутатська група «Довіра». Шановний пане Голово, пане Прем'єр-міністре, шановні народні депутати! Пандемія коронавірусу – це біда, це виклик і це тест на спроможність ефективно працювати для урядів усіх

держав. Це складний виклик і для українського уряду, особливо для профільного міністерства.

Звичайно, що ми можемо сказати, що міністерство, особливо керівництво міністерства, не сиділо, склавши руки протягом цього періоду. Вони робили якісь кроки, напевно, старалися, однак є і «але». Є недопрацювання насамперед щодо вакцинації, щодо забезпечення киснем, щодо забезпечення заробітними платами нашого медичного персоналу. Ціною таких недопрацювань є майже 50 тисяч життів наших українців. Ціною таких недопрацювань є і втрати для родин наших малих, чесних підприємців. Ціною цих недопрацювань є і прогалини в освіті нашої молоді. Наслідками цих недопрацювань є те, що Україна навіть не входить до сотні країн за темпами вакцинації і якби не самопожертва наших героїв-лікарів, страшно уявити, що було б.

Зараз ми разом з вами пройшли третю хвилю пандемії, і це вже крайній час, щоб провести аналіз і зробити висновки для того, щоб почати швидко підготовку до ймовірної наступної хвилі, щоб вона пройшла з якомога мінімальнішими втратами для здоров'я українців і для економіки нашої країни.

То ж раціонально аналізуйте роботу керівництва міністерства і робіть висновки своїм голосуванням у залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поляков Антон Едуардович.

Після цього голосуємо. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

ПОЛЯКОВ А.Е., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 206, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Чернігівщина. Ми щойно почули деякі побрехеньки пана Степанова, тому що я поррахував: навіть тих грошей, які ми виділяли, не вистачило б на закупку та проплату всіх вакцин, які він назвав, – 42 мільйони доз. А якщо врахувати те, що ціни там завищено і всі вакцини закуповувалися через корупційні схеми, через фірми-прокладки, то це ще більша брехня.

Стосовно пана Степанова. У мене особисто з приводу того, що він обіцяв, є питання.

Перше. Він обіцяв розробити механізм фінансування психіатричної служби. Він обіцяв не допустити закриття медичних закладів, звільнення лікарів, медпрацівників. А ми знаємо, що за період пандемії в Україні звільнено більше 50 тисяч медпрацівників. Де ваша виконана обіцянка, пане Степанов?

Друге, щодо вакцинації. Ми знаємо, що в нас зараз фронт не лише на сході, а й у лікарів – свій фронт. Але ані лікарі, ані військові не забезпечені належним чином вакцинами. Наприклад, провакциновано лише 15 тисяч з 250 тисяч військових. Це ненормальні показники для воюючої країни.

Щодо всіх міністрів, яких сьогодні ми звільняємо. Моє особисте бачення, що цих міністрів вам треба не оваціями проводити, не аплодувати їм, а вручати підозри, призначати реальні строки і саджати в тюрму разом з їх Президентом Зеленським і зі всіма зі «Слуг народу», хто тут висловлювався, як повинно бути, як не повинно бути. Це ті, які з Юзиком фігурували на аудіозаписах, коли намагалися кришувати якихось силовиків у Дніпропетровській області. Весь народ України голосував, щоб цього ніколи вже не було, а ви два роки разом зі своїми міністрами морочите всім українцям голови. Ганьба вам!

Зеленський – це перший Президент, який отримає реальний тюремний строк разом зі своєю командою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування.

Комітет рекомендував Верховній Раді визначитися шляхом голосування в залі з цього питання.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про звільнення Степанова Максима Володимировича з посади міністра охорони здоров'я України.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

«Слуга народу» – 203, «Опозиційна платформа – За життя» – 10, «Європейська солідарність» – 25, «Батьківщина» – 0, партія «За майбутнє» – 15, «Голос» – 18, «Довіра» – 15, позафракційні – 6.

Позачергове засідання Верховної Ради України оголошую закритим.